

Activiteitenplan

Eendenkooi te Kring van Dorth

Activiteitenplan

Eendenkooi te Kring van [REDACTED]

[REDACTED]

In opdracht van	[REDACTED]
Contactpersoon	[REDACTED]
Telefoon	06- [REDACTED]
E-mail	[REDACTED]@planet.nl
<hr/>	
Datum	30 september 2025
Rapportagenummer	NIRP20250190
<hr/>	
Hoofdkantoor	NatuurInclusief B.V. De Vente 1 7261 ST Ruurlo 0545 723032 info@natuurinclusief.nl www.natuurinclusief.nl
Opsteller	[REDACTED]
Telefoon	0545- [REDACTED]
E-mail	[REDACTED]@natuurinclusief.nl
Paraaf	[REDACTED]
<hr/>	
Kwaliteitscontrole	[REDACTED]
Paraaf	[REDACTED]

NatuurInclusief B.V. is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van NatuurInclusief B.V.; opdrachtgever vrijwaart NatuurInclusief B.V. voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/ of openbaar worden gemaakt d.m.v. fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en NatuurInclusief B.V., noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Afbakening	5
1.2 Leeswijzer	5
2 Gegevens aanvrager	6
2.1 Officiële aanvrager	6
2.2 Gemachtigde aanvrager en contactpersoon	6
3 Onderzoekslocatie	7
3.1 Beschrijving onderzoekslocatie	7
3.2 Geplande ingreep	9
3.3 planning	11
4 Resultaat uitgevoerde onderzoeken	12
4.1 Quicksan	12
4.2 Aanvullende onderzoeken	12
4.3 Dennenorchis	12
4.4 Eekhoorn	13
4.5 Grote bosmuis	14
4.3 Kleine marters (wezel, hermelijn en bunzing), steenmarter en boommarter	15
4.6 Hazelworm	17
4.7 Boomvalk, buizerd, sperwer, havik en wespendif	19
4.8 Grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder	19
4.9 Boombewonende vleermuissoorten	20
4.10 Das	21
5 Effectanalyse en maatregelen	23
5.1 Dennenorchis	23
5.2 Eekhoorn	23
5.3 Grote bosmuis	23
5.4 kleine marters (wezel, hermelijn en bunzing), steenmarter en boommarter	23
5.5 Hazelworm	24
5.6 Boomvalk, buizerd, sperwer, havik en wespendif	24
5.7 Steenuil en ransuil	24
5.8 Grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder	24
5.9 Boombewonende vleermuissoorten	24
5.10 Das	24

5.11	Mitigerende of compenserende maatregelen	25
5.12	Mogelijkheden werken middels gedragscode of (pre-)SMP.....	27
5.13	Algemene vogels	27
6	Toetsing vergunningscriteria	28
6.1	Andere bevredigende oplossingen.....	28
	Locatie en inrichting	28
	Werkwijze	28
	Planning	28
6.2	Wettelijk belang.....	28
6.3	Waarborg staat van instandhouding	29
7	Aanvraag	30
7.1	Soorten van verbodsbepalingen	30
7.2	Vergunning periode	30
7.3	Eerder verleende vergunning voornemen	30
	Literatuur	31
	Bijlage 1 Wettelijk kader	32

Samenvatting

De voornemens snoei-, kap-, graaf- en herstelwerkzaamheden uit te voeren aan het terrein van de eendenkooi gelegen aan de Wippertdijk en Kooidijk te Kring van Dorth. Hierbij is de doelstelling om het gebied (deels) te herstellen naar de oorspronkelijke staat zoals bewerkstelligd in 2005. Twee van de vangarmen zullen hersteld worden doormiddel van schoning en één doormiddel van uitdieping. Er zal langs één vangarm hekwerk geplaatst worden en er zullen enkele paden gemarkeerd worden waarover toekomstige bezoekers het gebied mogen betreden.

Binnen het plangebied is één verblijfplaats aanwezig van steenmarter, één verblijfplaats van bunzing, en zijn leefgebied en verblijfplaatsen van grote bosmuis aanwezig.

De geplande werkzaamheden resulteren in het vernietigen of verstoren van deze verblijfplaatsen van deze soorten. Dit betekent dat er schadelijke handelingen zoals genoemd in het Bal worden uitgevoerd. Namelijk het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen (art 11.54, lid 1, Bal). Daarom is het noodzakelijk om een omgevingsvergunning aan te vragen bij de provincie Gelderland. Er worden mitigerende maatregelen getroffen om de effecten van de aantasting van de verblijfplaatsen en het leefgebied van de soort te beperken en ongedaan te maken. Een deskundige op het gebied van deze soorten adviseert hierin.

Tevens is het noodzakelijk dat zorgvuldig handelen wordt gegarandeerd. Een ecologisch werkprotocol wordt daarom aanbevolen zodat alle medewerkers op locatie op de hoogte zijn en weten wat te doen wanneer zij (beschermde) soorten tegenkomen tijdens de werkzaamheden.

1 Inleiding

is voornemens snoei-, kap-, graaf- en herstelwerkzaamheden uit te voeren aan het terrein van de eendenkooi gelegen aan de Wippertdijk en Kooidijk te Kring van Dorth. Hierbij is de doelstelling om het gebied (deels) te herstellen naar de oorspronkelijke staat zoals bewerkstelligd in 2005. Twee van de vangarmen zullen hersteld worden doormiddel van schoning en één doormiddel van uitdieping. Er zal langs één vangarm hekwerk geplaatst worden, en er zullen enkele paden gemarkeerd worden waarover toekomstige bezoekers het gebied mogen betreden.

Gedurende het aanvullend onderzoek in 2024 en 2025 kwam naar voren dat er binnen het plangebied één verblijfplaats van steenmarter en één verblijfplaats van bunzing aanwezig zijn, ook zijn er verblijfplaatsen en leefgebied van grote bosmuis aanwezig.

De geplande werkzaamheden resulteren in het vernietigen of verstoren van deze verblijfplaatsen van deze soorten. Dit betekent dat er schadelijke handelingen zoals genoemd in het Bal worden uitgevoerd. Namelijk het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen (art 11.54, lid 1, Bal). Daarom is het noodzakelijk om een vergunning flora-fauna aan te vragen bij de provincie Gelderland. Er worden mitigerende maatregelen getroffen om de effecten van de aantasting van de verblijfplaatsen en het leefgebied van de soort te beperken en ongedaan te maken. Een deskundige op het gebied van deze soorten adviseert hierin.

Tevens is het noodzakelijk dat zorgvuldig handelen wordt gegarandeerd. Een ecologisch werkprotocol wordt daarom aanbevolen zodat alle medewerkers op locatie op de hoogte zijn en weten wat te doen.

Voor steenmarter, bunzing en grote bosmuis wordt dan ook een vergunning Omgevingswet aangevraagd. Dit activiteitenplan onderbouwt de vergunningaanvraag.

1.1 Afbakening

Dit activiteitenplan is opgesteld aan de hand van de gevraagde gegevens en onderbouwingen zoals aangegeven in de provinciale aanvraagformulieren en bijbehorende toelichtingen. Er is gebruik gemaakt van de rapportage van de quickscan, opgesteld door NatuurInclusief B.V. (kenmerk: NIRP20240148) en de rapportage van het aanvullend onderzoek, opgesteld door NatuurInclusief B.V. (kenmerk: NIRP20250105). Ook zijn er twee notities beschikbaar met betrekking tot de dassenburcht binnen het plangebied (kenmerk: NIRP20240145 en NIRP20240167) en één notitie met betrekking tot holteonderzoek ten behoeve van vleermuizen (kenmerk: NIRP20240191), allen opgesteld door Natuurinclusief B.V. Als laatste is gebruik gemaakt van het werkplan opgesteld door Stichting Landschapsbeheer Gelderland (geen kenmerk).

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt omschreven wat de gegevens zijn van de aanvrager en de contactpersoon voor de behandeling van de vergunningaanvraag. In hoofdstuk 3 volgt de omschrijving van het voornemen, waar het plangebied is gelegen en wat de planning is voor uitvoering. In hoofdstuk 4 is een beknopte beschrijving opgenomen van de uitgevoerde onderzoeken en de resultaten hieruit. In hoofdstuk 5 is de effectanalyse opgenomen en is aangegeven op welke wijze schadelijke handelingen kunnen worden voorkomen, beperkt of ongedaan worden gemaakt. Hoofdstuk 6 behandelt de toetsing aan de criteria voor vergunningsverlening (andere bevredigende alternatieven, geldig wettelijk belang en de waarborging van de staat van instandhouding), waarna in hoofdstuk 7 wordt beschreven voor welke soorten en welke schadelijke handelingen een vergunning wordt aangevraagd.

2 Gegevens aanvrager

2.1 Officiële aanvrager

De officiële aanvrager van de omgevingsvergunning betreft de eigenaar van de percelen: [REDACTED]

Hieronder zijn de contactgegevens opgenomen van de officiële aanvrager. Gelieve de vergunning op naam te zetten van onderstaande organisatie:

Bedrijfsnaam: n.v.t.
KvK-nummer: n.v.t.
Adres: [REDACTED]
Postcode: [REDACTED]
Plaats: [REDACTED]
Contactpersoon: [REDACTED]
Telefoon: 06 [REDACTED]
E-mail: [REDACTED]@planet.nl

2.2 Gemachtigde aanvrager en contactpersoon

De aanvraag wordt ingediend en begeleid door NatuurInclusief B.V. De machtiging voor indiening namens de officiële aanvrager is bijgevoegd in een losse bijlage. Hieronder zijn de contactgegevens opgenomen van NatuurInclusief B.V.

Bedrijfsnaam: Natuurinclusief B.V.
KvK nummer: 88239209
Adres: De Vente 1
Postcode: 7261 ST
Plaats: Ruurlo
Contactpersoon: [REDACTED]
Telefoon: (+31) [REDACTED]
Email: [REDACTED]natuurinclusief.nl

3 Onderzoekslocatie

3.1 Beschrijving onderzoekslocatie

Het plangebied betreft de eendenkooi aan de Wippterdijk en Kooidijk te Kring van Dorth, gemeente Lochem in provincie Gelderland. Het betreft kadasterpercelen GLo1-M-11 en M-12. In figuur 1 en 2 is het plangebied weergegeven op een topografische kaart. In figuur 3 is een impressie van het plangebied weergegeven.

Figuur 1: Begrenzing van het plangebied.

Figuur 2: Huidige situatie in de eendenkooi (bron: Stichting Landschapsbeheer Gelderland, 2025).

Figuur 3: Impressie onderzoeksgebied

3.2 Geplande ingreep

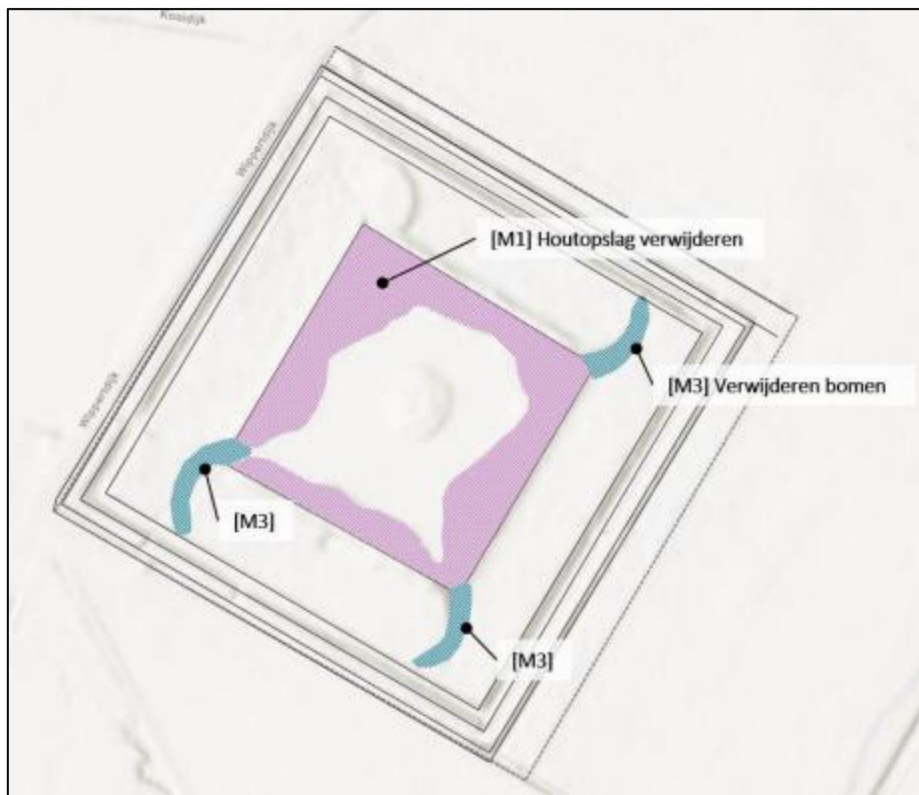
s voornemens snoei-, kap-, graaf- en herstelwerkzaamheden uit te voeren aan het terrein van de eendenkooi gelegen aan de Wippertdijk en Kooisdijk te Kring van Dorth. Hierbij is de doelstelling om het gebied (deels) te herstellen naar de oorspronkelijke staat zoals bewerkstelligd in 2005.

Uitgangspunten voor dit herstel zijn:

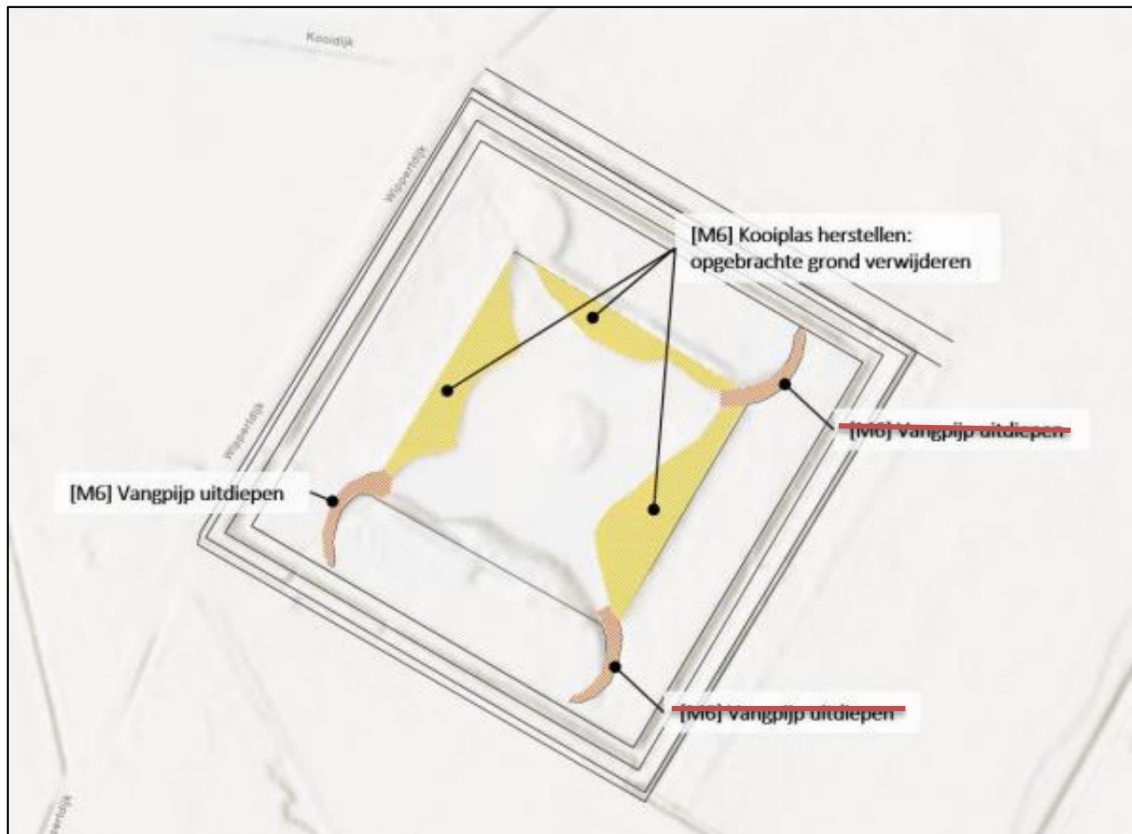
- Uitvoering volgens het Overijssels kooi-model.
- Cultuurhistorische waarden blijven behouden en worden waar mogelijk hersteld.
- Beschermde flora en fauna worden gespaard; werkzaamheden worden afgestemd op broedseizoenen en ecologische waarden (in overleg met ecoloog).
- Gebruik van traditionele materialen waar mogelijk.

De werkzaamheden die uitgevoerd zullen worden bestaan uit:

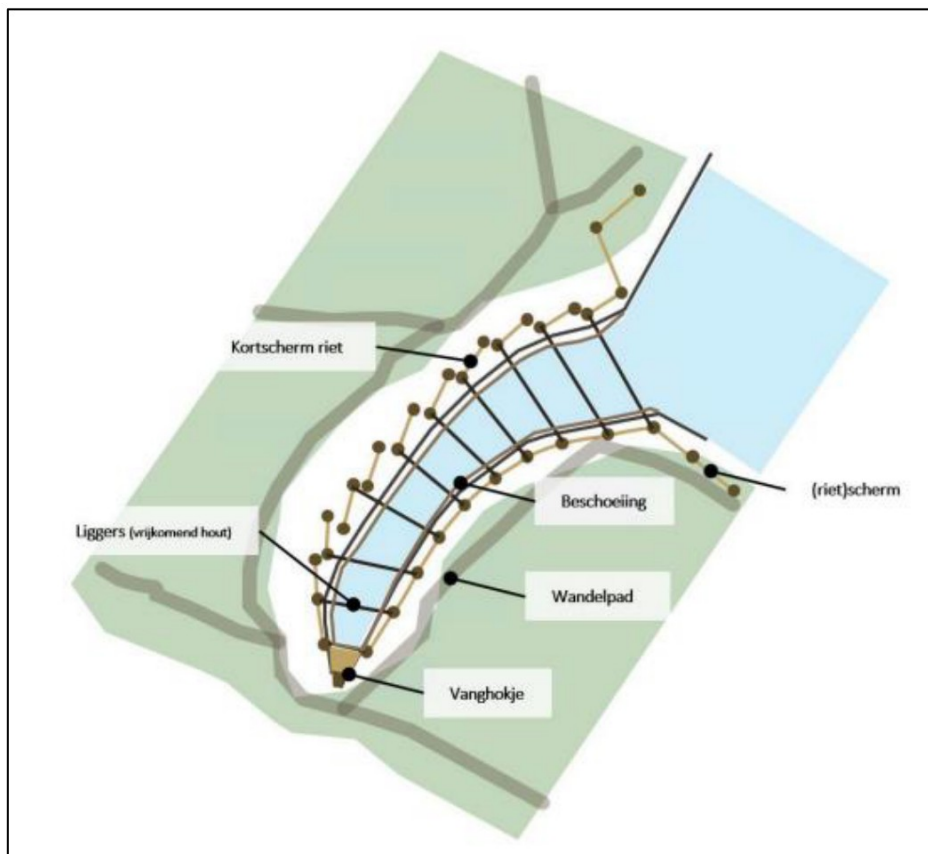
- Houtopslag in en om de vijver verwijderen (figuur 4); een groot deel van het hout zal hergebruikt worden in takkenrillen ten behoeve van steenmarter, bunzing en grote bosmuis.
- Verwijderen Amerikaanse vogelkers.
- Verwijderen enkele bomen en struiken in de twee te herstellen vangarmen (Vangarm 1 en 3).
- Het afgraven van de oevers waar zand op is gespoten in het verleden (figuur 5); de grond wordt deels gebruikt om het kavelpad op te hogen en deels om een wal aan te leggen ten behoeve van das.
- Blad verwijderen uit de twee te herstellen vangarmen.
- Het plaatsen van schermen rond vangarm 3 op de traditionele wijze (figuur 6).
- Het opschonen van de paden (verwijderen blad, takken), in samenspraak met de Gemeente Lochem.
- Het plaatsen van een bruggetje bij ingang 1 en een duiker onder de oprit vanaf het kavelpad.
- Het herstellen van de buitenwal en kooisloot, waarbij ingang 3 verdwijnt.

Figuur 4. Te verwijderen houtopslag (bron: Stichting Gelders Landschap, 2025). Let op: er wordt ook houtopslag langs de rand van het eiland verwijderd.

Figuur 5. Te verwijderen grond (bron: Stichting Gelders Landschap, 2025). Let op: de initiatiefnemer heeft ervoor gekozen enkel vangarm 3 uit te diepen, ook vanuit ecologisch oogpunt.

Figuur 6. Schematische weergave herstel vangarm 3 (bron: Stichting Gelders Landschap, 2025).

3.3 planning

De werkzaamheden staan gepland om te starten in 2026. De kwetsbare periodes van grote bosmuis, bunzing en steenmarter bevatten de maanden maart tot en met oktober, waardoor de werkzaamheden enkel uitgevoerd zouden kunnen worden in de periode oktober tot en met februari. Dit is haalbaar voor het zaagwerk en het herstel van de wandelpaden. Echter om de oude bosbodem zo min mogelijk te verstoren is het wenselijk om in de periode eind augustus tot en met september de graafwerkzaamheden uit te voeren.

De globale doorlooptijden (mede afhankelijk van welke werkzaamheden door de eigenaar zelf worden uitgevoerd of worden uitbesteed):

- Opslag en bomen verwijderen 2-4 weken
- Verwerken in takkenrillen 2-3 weken
- Grondwerk 2-3 weken
- Herstel vangpijp 2-3 weken
- Herstel wandelpaden 1 week
- Toegangen en bruggetje 1 week
- Afwerking 1 week

Totale doorlooptijd: ca. 4-5 maanden.

4 Resultaat uitgevoerde onderzoeken

4.1 Quicksan

Onderzoeksmethode

De quickscan (kenmerk: NIRP20240214) is uitgevoerd op 14 september 2024 door medewerkers van NatuurInclusief B.V. Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een bureaustudie en een eenmalig veldbezoek. De bureaustudie is ook uitgevoerd door medewerkers van NatuurInclusief B.V., waarbij er gekeken is naar de verspreidingsgegevens en waarnemingen van soorten in NDFF. De waarnemingen hebben betrekking op de regio en niet zo zeer op het plangebied. De gegevens uit de verspreidingsatlassen geven vaak alleen een indicatie of de soort in de omgeving voorkomt.

Gedurende het veldbezoek is het plangebied en de invloedsfeer van het plangebied beoordeeld op de ecologische potentie. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten soorten en/of soortgroepen.

Resultaten

Uit de quickscan is naar voren gekomen dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen, hazelworm, kleine marters (bunzing, wezel en hermelijn), eekhoorn, boommarter, steenmarter, grote bosmuis, buizerd, havik, sperwer, wespendif, ransuil en steenuil niet in het plangebied konden worden uitgesloten. Van das was reeds bekend dat er een burcht aanwezig was binnen het plangebied. Daarnaast konden groeiplaatsen van dennenorchis, waardplanten van grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder niet worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar bovengenoemde soort(groep)en werd als noodzakelijk geacht. Nesten van algemeen voorkomende broedvogels konden niet worden uitgesloten. Het is dan ook van belang maatregelen te treffen om broedgevallen tijdens het broedseizoen niet te verstoren of nesten te vernielen of weg te nemen.

4.2 Aanvullende onderzoeken

De aanvullende onderzoeken zijn volledig uitgevoerd en gerapporteerd ten tijde van het opstellen van dit activiteitenplan. In de oorspronkelijke rapportages zijn de detailgegevens opgenomen die hier niet herhaald worden, maar teruggevonden kunnen worden in het onderzoeksrapport van NatuurInclusief B.V. (kenmerk: NIRP20250105), de notities met betrekking tot das (kenmerk: NIRP20240145 en NIRP20240167) en de notitie met betrekking tot boombewonende vleermuizen (kenmerk: NIRP20240191).

4.3 Dennenorchis

Het onderzoek naar dennenorchis bestond uit twee bezoeken in de bloeiperiode (juli - augustus) waarin gezocht is naar zowel vegetatieve als bloeiende exemplaren. Elk bezoek vond overdag plaats en is uitgevoerd door één persoon.

Tabel 1: Onderzoeksdata dennenorchis onderzoek

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Windkracht	Bewolking	Regen
21 augustus 2024	09:00 - 10:00 uur	20°C	2 Bft	Onbewolkt	Droog
2 juli 2025	09:15 - 10:15 uur	27°C	0 Bft	Onbewolkt	Droog

Dennenorchis is niet aangetroffen gedurende het onderzoek.

4.4 Eekhoorn

Voor eekhoorn is er een controle uitgevoerd om te kijken of er nesten aanwezig zijn binnen het projectgebied. Dit vond plaats wanneer er geen blad aan de bomen zat (november - februari). Tevens werd er bij de overige veldbezoeken die overdag uitgevoerd werden, gelet op aanwezigheid van de soort en is de soort meegenomen in het cameraval onderzoek. Het veldbezoek voor de nestinventarisatie duurt 1,5 uur en is uitgevoerd door 1 persoon.

Tabel 2: Onderzoeksdata eekhoorn onderzoek (nest inventarisatie)

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Windkracht	Bewolking	Regen
8 januari 20254	09:20 - 10:50 uur	1°C	1 Bft	Bewolkt	Droog

Er zijn twee nesten aangetroffen die van een afstand lijken op eekhoorn nesten, waarvan één direct buiten het plangebied, zie figuur 7 en 8. Doordat de nesten enkel uit takken bestaan en er geen ander nestmateriaal aanwezig is zoals mos of bladeren dat typisch zou zijn voor een eekhoornnest, kan aangenomen worden dat de aangetroffen nesten van een kraaiachtige zoals ekster zijn. Eekhoorn is wel meerdere keren aangetroffen op de camerabeelden, waardoor met zekerheid gezegd kan worden dat eekhoorn gebruik maakt van het plangebied als foerageergebied.

Figuur 5: Twee nesten van kraaiachtigen.

Figuur 8: Enkele camerabeelden van eekhoorn.

4.5 Grote bosmuis

Het onderzoek is uitgevoerd conform de methodiek van de Zoogdiervereniging, in oktober 2024. Er is gebruikgemaakt van Heslinga inloopvallen. Deze zijn gedurende 3 nachten ongebruikt in het veld neergezet zodat aanwezige dieren kunnen wennen aan de vallen (pre-bait-fase). Daarna zijn ze op scherp gezet en is er vers hooi en voedsel in gestopt. Gedurende 2 aaneengesloten dagen zijn de inloopvallen iedere 12 uur gecontroleerd (4 controles, zie tabel 3). Het pre-baiten is uitgevoerd op 7 november, waarna de vallen op scherp zijn gezet op de avond van 11 november.

Er is gevangen op 3 vangplekken (raaien) verspreid door het plangebied (zie figuur 9), met op elke vangplek 20 vallen, welke paarsgewijs op een onderlinge afstand van ongeveer 10 meter in het veld zijn geplaatst. Door te werken met paarsgewijs geplaatste vallen wordt de kans verkleind dat algemene soorten alle vallen bezetten, waardoor de minder algemene soorten zoals grote bosmuis gemist zouden kunnen worden.

Tabel 3: Onderzoeksdata muizenonderzoek

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Windkracht	Bewolking
12 november 2024	08:30 uur	± 8°C	1 Bft	Volledig bewolkt, miezer
12 november 2024	19:00 uur	± 5°C	0 Bft	Volledig bewolkt, droog
13 november 2024	08:30 uur	± 5°C	0 Bft	Licht bewolkt, droog
13 november 2024	19:00 uur	± 8°C	1 Bft	Volledig bewolkt

Figuur 9: Overzicht locaties raaien

Tijdens het muizenonderzoek is bosmuis in alle drie de raaien tijdens 3 van de 4 controlerondes gevangen, zie figuur 10. Dit betekent dat de soort door het gehele gebied aanwezig is.

Figuur 10: Verschillende individuen van grote bosmuis aangetroffen met het onderzoek.

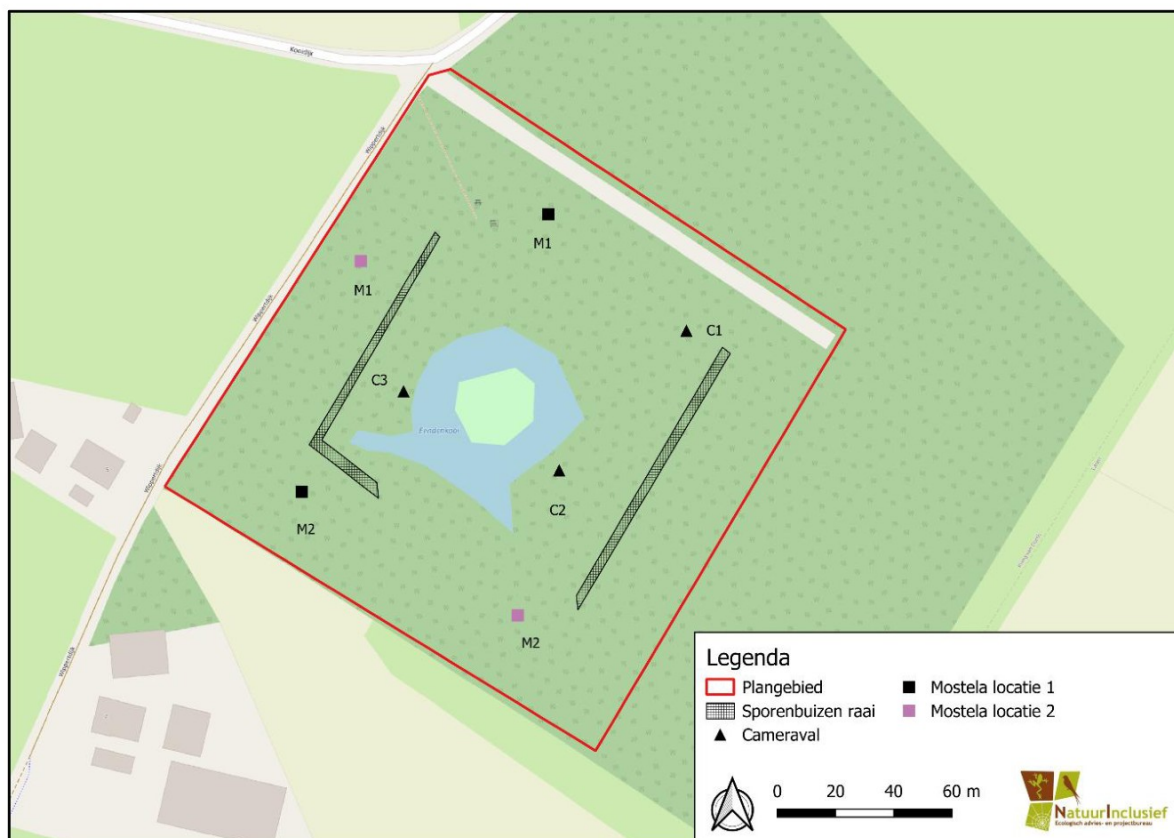
4.3 Kleine marters (wezel, hermelijn en bunzing), steenmarter en boommarter

Het onderzoek naar kleine marters is uitgevoerd conform het kennisdocument Kleine Marterachtigen (BIJ12, 2024). Het onderzoek is uitgevoerd tussen 1 juni en 15 november waarbij de onderzoeksmaterialen minimaal 8 weken in het veld staan. Er is gebruik gemaakt van 3 verschillende methoden om kleine marters te onderzoeken, namelijk cameravallen in combinatie met jiggles, marterboxen (of Mostela's) en sporenbuizen. Deze zijn verspreid over het gebied geplaatst en zijn gedurende de onderzoeksperiode 3 keer gecontroleerd. Het onderzoek naar steenmarter en boommarter vond plaats aan de hand van het plaatsen van wildcamera's. Het plaatsen van de materialen is uitgevoerd op 3 juni 2025, zie tabel 4.

Er zijn 3 cameravallen ingezet verspreid door het plangebied (zie figuur 11), 2 mostela's (die na 2 weken zijn verplaatst in verband met een laag aantal foto's), en 2 raaien van 20 sporenbuizen.

Tabel 4: Onderzoeksdata marteronderzoek

Datum	Handeling
3 juni 2025	Plaatsen materialen
18 juni 2025	Check camera's, mostela's en sporenbuizen
2 juli 2025	Check camera's, mostela's en sporenbuizen, vervangen van lokstoffen
16 juli 2025	Check camera's, mostela's en sporenbuizen
29 juli 2025	Ophalen materialen

Figuur 11: Overzicht locaties cameravallen, mustela's en sporenbuizen

Op de cameravallen is eenmalig een bunzing waargenomen op een foto van 21 juni, op camera C2 langs de poel (zie figuur 12). Tevens is steenmarter op deze camera waargenomen op 22 juli en 27 juli (zie figuur 13). Op 7 juli is op C1 een boommarter vastgelegd, zie figuur 14. Op de sporenbuizen zijn geen sporen gevonden van kleine marters, ook zijn er geen opnames van wezel of hermelijn in de Mustela camerakasten. Vaste rust- en/of verblijfplaatsen van bunzing, steenmarter en boommarter kunnen niet uitgesloten worden binnen het plangebied.

Figuur 12: Foto opname van bunzing.

Figuur 13: Foto opnames van steenmarter.

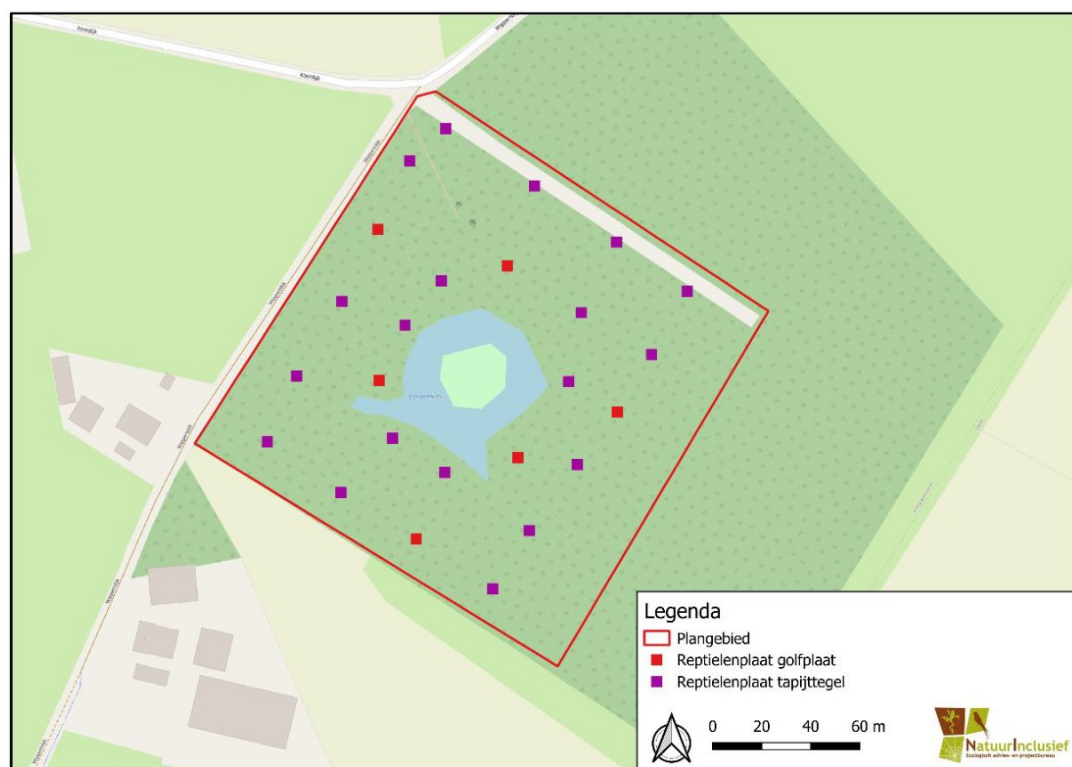
Figuur 14: Foto opname van boommarter.

4.6 Hazelworm

In de periode maart-april (1 maand voorafgaand aan de start van het onderzoek) zijn reptielenplaten op geschikte plaatsen langs zon beschenen houtwallen en struweelranden uitgelegd. Deze zijn gedurende drie onderzoeksrondes (met twee weken tussen de bezoeken en minimaal 1 maand tussen het eerste en laatste bezoek) in de periode april - september gecontroleerd op eventueel aanwezige exemplaren. Tevens is het hele terrein iedere ronde visueel geïnspecteerd. Dit onderzoek is door 1 persoon uitgevoerd. De platen zijn op 1 maart 2025 neergelegd.

Tabel 5: Onderzoeksdata hazelworm onderzoek

Datum	Handeling	Tijdstip	Temperatuur	Windkracht	Bewolking
15 april 2025	Check platen en visuele inspectie	09:30 uur	± 15°C	2 Bft	Onbewolkt, droog
29 april 2025	Check platen en visuele inspectie	09:15 uur	± 12°C	0 Bft	Onbewolkt, droog
13 mei 2025	Check platen en visuele inspectie	08:50 uur	± 14°C	1 Bft	Onbewolkt, droog
27 mei 2025	Ophalen platen	9:20 uur	± 13°C	3 Bft	Volledig bewolkt, droog

Figuur 15: Locaties reptielenplaten

Hazelworm is niet aangetroffen gedurende het onderzoek. Aanwezigheid van deze soort binnen het plangebied kan logischerwijs uitgesloten worden.

4.7 Boomvalk, buizerd, sperwer, havik en wespindief

Onderzoek naar deze soorten is gecombineerd in 2 rondes van 2,5 uur per ronde in de periode 15 mei - 10 juli, zie tabel 6. De rondes zijn overdag uitgevoerd door 1 persoon. Hierbij zijn de Sovon-richtlijnen, NGB- en BIJ12 onderzoeksmethodieken aangehouden. Ook tijdens andere bezoeken is er gelet op de aanwezigheid van deze soorten.

Tabel 6: Onderzoeksdata roofvogelonderzoek

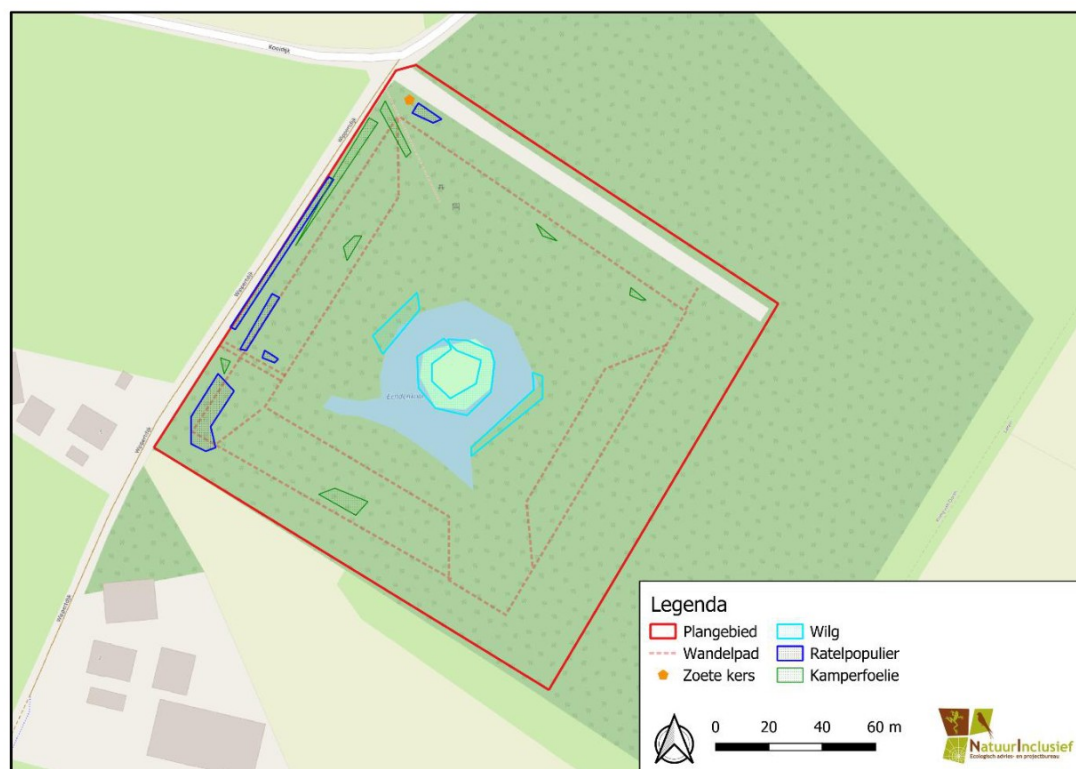
Datum	Tijdstip	Temperatuur	Windkracht	Bewolking
10 juni 2025	10:30 - 13.00 uur	± 16°C	3 Bft	Volledig bewolkt, droog
25 juni 2025	11:00 - 13.30 uur	± 23°C	2 Bft	Onbewolkt, droog

Gedurende het onderzoek zijn boomvalk, sperwer, havik en wespindief niet aangetroffen. Buizerd is eenmalig waargenomen buiten het plangebied, maar vertoonde geen nest-indicerend gedrag. Nesten van deze soorten kunnen logischerwijs binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden worden uitgesloten.

4.8 Grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder

Op 29 januari 2025 heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarmee er met een boot naar het eiland is gevaren. Echter is vastgesteld dat de bomen en struiken die op het eiland gerooid worden of anderszijds worden aangetast door de werkzaamheden niet bestaan uit waardplanten van deze soorten (het gaat hierbij voornamelijk om Amerikaanse vogelkers, berk, en braam).

Tijdens het veldbezoek van 2 juli 2025 zijn waardplanten aangetroffen van grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder. De resultaten hiervan zijn schematisch weergegeven in figuur 16.

Figuur 16: Inventarisatie waardplanten van beschermde insectensoorten binnen het plangebied

Er zijn geen waardplanten aangetroffen van de iepenpage (iep), waardoor deze soort logischerwijs uitgesloten kan worden in het plangebied.

Grote vos

De waardplanten van grote vos (ratelpopulier en wilg) binnen het plangebied zijn niet bruikbaar voor de soort. Zowel de ratelpopulieren als wilgen aanwezig het plangebied zijn niet voldoende hoog om een functie te dienen voor grote vos. Zo zijn de ratelpopulieren zaailingen en de wilgen niet hoger dan 3 meter. Hierdoor is de soort logischerwijs uitgesloten binnen het plangebied en zorgt het rooien van deze jonge bomen en de zaailingen van populier niet voor een overtreding met betrekking tot deze soort.

Grote weerschijnvlinder

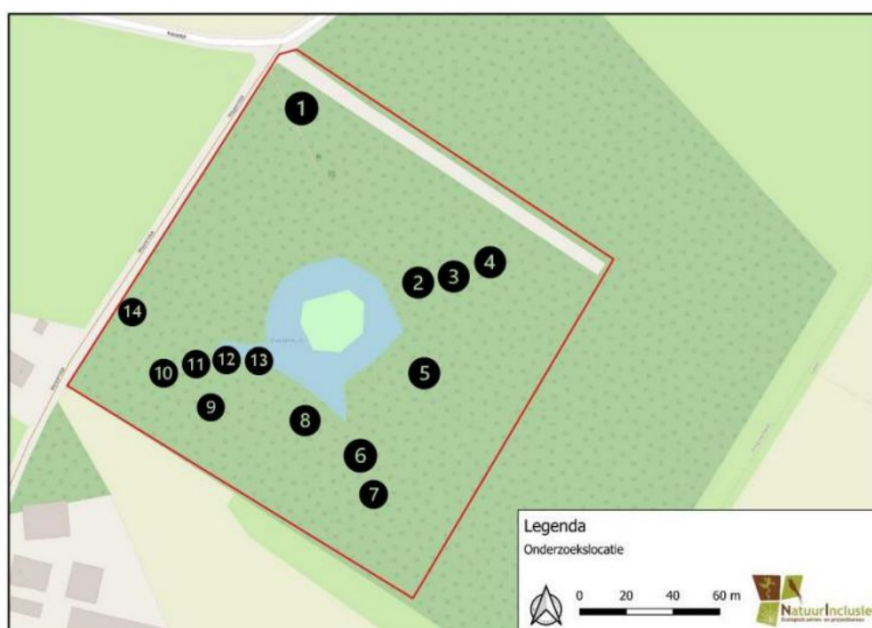
Op het eiland en rondom de vijver staan enkele wilgen, deze zijn enkele jaren oud maar niet hoog en staan dicht op elkaar en op andere bomen. Grote weerschijnvlinder staat erom bekend dat zij haar eitjes afzet in de toppen van 4 tot 5 meter hoge bomen. De wilgen binnen het plangebied bereiken deze hoogte niet (2-3m), waardoor ze ongeschikt zijn als waardplant voor deze soort. Hierdoor kan de soort worden uitgesloten binnen het plangebied en is een vergunning aanvragen voor grote weerschijnvlinder niet noodzakelijk.

Kleine ijsvogelvlinder.

Door het plangebied verspreid zijn enkele groeiplaatsen aanwezig van kamperfoelie, zie figuur 16. Alle groeiplaatsen liggen buiten de aan te leggen paden. Enkel de groeiplaats bij de westelijke doorgang naar het plangebied ligt mogelijk binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Indien er kamperfoelie gerooid wordt, zal dit gebeuren buiten de kwetsbare periode van kleine ijsvogelvlinder, welke loopt van 15 april - 1 augustus. Hiermee worden overtredingen voorkomen en is een vergunning aanvragen voor kleine ijsvogelvlinder niet noodzakelijk. Ook blijven de overige planten behouden waardoor er waardplanten aanwezig blijven voor de soort.

4.9 Boombewonende vleermuissoorten

De initiatiefnemer was voornemens om veertien bomen te kappen op het perceel in verband met veiligheid en herstel van het cultureel-historisch erfgoed (zie figuur 17). Om vast te stellen of de bomen holtes bevatten die geschikt zijn voor boombewonende vleermuissoorten, is een boomholte inspectie uitgevoerd op 31 juli 2025. De holtes zijn geïnspecteerd met behulp van een endoscoop.

Figuur 17: Bomen welke de initiatiefnemer wil(de) kappen

Van de 14 bomen zijn er 4 bomen geschikt bevonden voor boombewonende vleermuissoorten. De overige 10 bomen hadden geen (geschikte) holtes en/of (geschikte) structuren, zoals loszittend schors, die een functie zouden kunnen dienen voor boombewonende vleermuissoorten.

De opdrachtgever heeft ervoor gekozen geen van deze geschikte bomen te kappen. Boom 14 is reeds gesneuveld in een storm, waardoor de aanwezige geschikte structuren niet langer geschikt zijn voor vleermuizen. Een vergunning aanvragen voor boombewonende vleermuissoorten is niet noodzakelijk.

4.10 Das

Op figuur 18 is de ligging van de dassenburcht schematisch weergegeven. De burcht is actief, dat is meermaals waargenomen gedurende het cameraval onderzoek (zie figuur 19). Omdat de werkzaamheden plaatsvinden op meer van 20 meter vanaf de burcht en enkel overdag worden uitgevoerd, is er geen sprake van verstoring. Hierdoor is een vergunning aanvragen voor das niet noodzakelijk.

Figuur 18: Schematische weergave van de ligging van de dassenburcht, omsloten door rood.

Figuur 19: Voorbeelden van waarnemingen van das gedurende het cameraval onderzoek

De initiatiefnemer is voornemens om bij de werkzaamheden aan de eendenkooi maatregelen te treffen die ten gunste zijn van das. Zo zal er grond aangebracht worden aan dezelfde zijde van de grachtsloot als de dassenburcht, maar op gepaste afstand. Deze ophoping van zand biedt de mogelijkheid voor das om meer tunnels te graven die droog zullen blijven bij nat weer, omdat bij de huidige burcht de laagst gelegen ingangen onder water komen te staan na hevige regenval. Tevens worden bezoekers en honden ontmoedigd om dichtbij de dassenburcht te komen doordat de paden richting de burcht niet opnieuw hersteld of aangelegd zullen worden, waardoor de burcht met rust wordt gelaten.

5 Effectanalyse en maatregelen

5.1 Dennenorchis

Dennenorchis is niet aangetroffen binnen het plangebied. Effecten op (groeiplaatsen van) dennenorchis kunnen uitgesloten worden.

5.2 Eekhoorn

Eekhoorn is aangetroffen tijdens het cameraval onderzoek. Er kan niet uitgesloten worden dat eekhoorn gebruik maakt van het plangebied. Ook maakt eekhoorn in zeer zeldzame gevallen gebruik van oude eksternesten als verblijfplaats. De bomen met deze nesten gaan echter niet verloren door de werkzaamheden, tevens gaat er geen leefgebied verloren. Het verstoren van de nesten door de werkzaamheden (geluid, trillingen) is beperkt en tijdelijk en zorgt er niet voor dat eekhoorn permanent het nest of het gebied zal verlaten. Tijdens de werkzaamheden heeft eekhoorn voldoende uitwijkmogelijkheden in de omliggende bospercelen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de geplande ingrepen geen negatief effect hebben op eekhoorn, waardoor het niet noodzakelijk is een vergunning aan te vragen voor deze soort. Er dient echter wel rekening te worden gehouden met eekhoorn in het kader van de zorgplicht.

5.3 Grote bosmuis

Grote bosmuis is door het gehele plangebied aangetroffen. Indien de structuren waar grote bosmuis gebruik van maakt, verwijderd of beschadigd worden bij de ingreep, heeft de geplande ingreep een direct negatief effect op grote bosmuis. Handelingen die schade kunnen veroorzaken voor deze soort zijn bijvoorbeeld het verwijderen van bosschages, begroeiing zoals varens, en takkenhopen of holle boomstronken, doordat hierdoor individuen gedood kunnen worden, vaste rust- en verblijfplaatsen verloren kunnen gaan, en het leefgebied in kwaliteit kan verslechteren. Ook graafwerkzaamheden kunnen zorgen voor het doden van individuen en het vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Een vergunning aanvragen en mitigeren en compenseren voor deze soort is noodzakelijk. Er dient zoveel mogelijk buiten de kwetsbare periode van deze soort (maart - oktober) gewerkt te worden.

Voorkomen effecten

Er kan niet met maatregelen worden voorkomen dat de werkzaamheden verblijfplaatsen van grote bosmuis aantasten of vernietigen. Dit betekent het uitvoeren van de schadelijke handelingen genoemd in artikel 11.54, lid 1, onder b, Bal met betrekking tot grote bosmuis. Het is dus noodzakelijk om vergunning aan te vragen voor het verstoren, aantasten en/of vernietigen van verblijfplaatsen van grote bosmuis.

5.4 kleine marters (wezel, hermelijn en bunzing), steenmarter en boommarter

Marterachtigen zijn beschermd volgens artikel 11.54 Bal Ow. De geplande werkzaamheden resulteren in het vernietigen en/of verstoren van 1 verblijfplaats van steenmarter en 1 verblijfplaats van bunzing. Er zullen dus in totaal 2 verblijfplaatsen aangetast worden. Er zijn in de directe omgeving veel uitwijkmogelijkheden met betrekking tot rust- en verblijfplaatsen aanwezig voor deze soorten.

Met betrekking tot boommarter staan er meerdere geschikte bomen die een functie kunnen dienen als verblijfplaats voor boommarter, zowel binnen als direct buiten het plangebied. Deze bomen worden echter niet gekapt en de versturende werking van de werkzaamheden (geluid, trillingen) zal beperkt en tijdelijk zijn. Gedurende de werkzaamheden heeft boommarter voldoende uitwijkmogelijkheden in de omliggende bospercelen. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de geplande ingrepen geen negatief effect hebben op boommarter, waardoor het niet noodzakelijk is een vergunning aan te vragen voor deze soort. Er dient echter

wel rekening te worden gehouden met boommarter in het kader van de zorgplicht. Er dient zo veel mogelijk buiten de kwetsbare periode van deze soort (april - mei) gewerkt te worden.

Voorkomen effecten

De tijdelijke verstoring van bunzing en steenmarter kan deels voorkomen worden door de werkzaamheden uit te voeren buiten de kwetsbare periodes, tussen zonsopkomst en zonsondergang, en door geen verlichting te gebruiken op de werkplaats. Er kan echter niet met maatregelen worden voorkomen dat de werkzaamheden verblijf- en rustplaatsen van steenmarter en bunzing aantasten en/of vernietigen. Dit betekent het uitvoeren van de schadelijke handelingen genoemd in artikel 11.54, lid 1, Bal met betrekking tot steenmarter en bunzing.

5.5 Hazelworm

Hazelworm is gedurende het onderzoek niet aangetroffen in het plangebied. Effecten op deze soort kunnen uitgesloten worden.

5.6 Boomvalk, buizerd, sperwer, havik en wespendif

Gedurende het onderzoek zijn geen nesten van boomvalk, buizerd, sperwer, havik of wespendif aangetroffen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden. Effecten op deze soorten kunnen uitgesloten worden.

5.7 Steenuil en ransuil

Gedurende het onderzoek zijn geen individuen van ransuil waargenomen waardoor negatieve effecten op de soort kunnen worden uitgesloten. Steenuil is tijdens het onderzoek aangetroffen op meer dan 150 meter buiten het plangebied. Het waargenomen individu bezit geen nest binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, waardoor effecten op steenuil ook uitgesloten kunnen worden.

5.8 Grote vos, grote weerschijnvlinder, iepenpage en kleine ijsvogelvlinder

Uit de habitatanalyse blijkt dat de voorgenomen werkzaamheden geen effect zullen hebben op waardplanten van grote vos, grote weerschijnvlinder en iepenpage. De werkzaamheden hebben mogelijk effect op waardplanten van kleine ijsvogelvlinder. Indien kamperfoelie gerooid wordt, zal dit gebeuren buiten de kwetsbare periode van kleine ijsvogelvlinder (15 april - 1 augustus), waardoor overtredingen van de Omgevingswet worden voorkomen. Het is niet noodzakelijk om een vergunning aan te vragen voor deze soorten.

5.9 Boombewonende vleermuissoorten

De initiatiefnemer heeft ervoor gekozen geen van de geschikt bevonden bomen te kappen, waardoor schadelijke handelingen met betrekking tot boombewonende vleermuizen worden voorkomen. Een vergunning aanvragen voor boombewonende vleermuissoorten is niet noodzakelijk.

5.10 Das

Omdat de werkzaamheden plaatsvinden op meer van 20 meter vanaf de burcht en enkel overdag worden uitgevoerd, is er geen sprake van verstoring. Hierdoor is een vergunning aanvragen voor das niet noodzakelijk. De initiatiefnemer is voornemens om bij de werkzaamheden aan de eendenkooi maatregelen te treffen die ten gunste zijn van das. Zo zal er grond aangebracht worden aan dezelfde zijde van de grachtsloot als de dassenburcht, maar op gepaste afstand. Deze ophoping van zand biedt de mogelijkheid voor das om meer tunnels te graven die droog zullen blijven bij nat weer, omdat bij de huidige burcht de laagst gelegen ingangen onder water komen te staan na hevige regenval. Tevens worden bezoekers en honden ontmoedigd om dichtbij de dassenburcht te komen doordat de paden richting de burcht niet opnieuw hersteld of aangelegd zullen worden, waardoor de burcht met rust wordt gelaten.

5.11 Mitigerende of compenserende maatregelen

5.8.1. Maatregelen ter voorkoming van doden en verwonden van steenmarter en bunzing

- Werken buiten meest kwetsbare periode; de werkzaamheden worden buiten de meest kwetsbare periode van steenmarter en bunzing uitgevoerd. In dit geval wordt de ondergroei en de bielzenwand zelf gebruikt als verblijfplaats. De kwetsbare periode van steenmarter en bunzing is de kraamperiode, deze loopt van 15 maart tot 1 september. Deze periode is een indicatie, door meteorologische omstandigheden kan deze periode korter of langer zijn. Tijdens de actieve periode hebben steenmarter en bunzing een groot territorium met meerdere verblijfplaatsen. Hieruit blijkt dat de soort flexibel is in het zoeken van een nieuwe verblijfplaats tijdens de werkzaamheden. Er wordt altijd zorgplichtig vanuit een ecologisch werkprotocol gewerkt.
- Inschakelen ecologisch deskundige; een ecologisch deskundige wordt ingeschakeld om de best passende methodiek van het werken te bepalen, uit te voeren en te controleren. De ecologisch deskundige is tevens beschikbaar op oproepbasis.
- Eén kant op werken; Werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd in één richting en niet naar elkaar toe, zodat aanwezige dieren de mogelijkheid hebben om te vluchten en niet worden ingesloten door werkzaamheden.
- Werkzaamheden overdag uitvoeren en gebruik van kunstlicht vermijden; door alleen overdag te werken, wordt voorkomen dat schemer- en nacht actieve dieren verstoord worden.
- Opstellen ecologisch werkprotocol; er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle maatregelen worden omschreven. Dit protocol zal op locatie aanwezig zijn. Middels een logboek wordt door de ecologisch deskundige bijgehouden hoe aan het ecologisch werkprotocol is gehouden.

5.8.2 Maatregelen voor het creëren van verblijfplaatsen van steenmarter en bunzing

- Ter vervanging van de mogelijk aanwezige verblijfplaats van steenmarter en van bunzing worden er twee marterhopen inclusief marterbox (nestkast); met aansluitende takkenrillen met een maatvoering van minimaal 2 meter breed, 3 meter lang en 1 meter hoog gerealiseerd (de afmetingen gelden voor de takkenril los van de marterhoop). Voor zo ver mogelijk zullen takken, stammen en overig snoeiafval van uit het plangebied gebruikt worden om met gebiedseigen materiaal te werken en de takkenril na aanleg aan te vullen. Dit is zowel vanuit duurzaamheidsoogpunt als ecologisch gezien een waardevolle manier om takkenrillen te bouwen. Grote bosmuis profiteert ook van deze maatregel.
- De marterhopen en takkenrillen worden aan de noordkant van het kavelpad aangelegd, waar weinig tot geen verstoring zal plaatsvinden in de nieuwe gebruiksfase omdat het kavelpad niet toegankelijk zal zijn voor bezoekers. Zie figuur 20 voor de locaties van de marterhopen met takkenrillen.

Figuur 20: Locaties van de marterhopen met marterbox (nestkast) en aansluitende takkenrillen

5.8.3 Maatregelen ter voorkoming van doden en verwonden van grote bosmuis

- Werken buiten meest kwetsbare periode; Om doden en verwonden van individuen zo veel mogelijk te voorkomen, dient er zo veel mogelijk gewerkt te worden buiten de kwetsbare periodes van grote bosmuis: 15 maart - 1 november. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn.
- Inschakelen ecologisch deskundige; een ecologisch deskundige wordt ingeschakeld om de best passende methodiek van het werken te bepalen, uit te voeren en te controleren. De ecologisch deskundige is tevens beschikbaar op oproepbasis.
- Eén kant op werken; Werkzaamheden worden zoveel mogelijk uitgevoerd in één richting en niet naar elkaar toe, zodat aanwezige dieren de mogelijkheid hebben om te vluchten en niet worden ingesloten door werkzaamheden.
- Opstellen ecologisch werkprotocol; er wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld waarin alle maatregelen worden omschreven. Dit protocol zal op locatie aanwezig zijn. Middels een logboek wordt door de ecologisch deskundige bijgehouden hoe aan het ecologisch werkprotocol is gehouden.

5.8.4 Maatregelen voor het creëren van verblijfplaatsen voor grote bosmuis

- Grote bosmuis profiteert van de marterhoppen en takkenrillen die aangelegd zullen worden voor steenmarter en bunzing. Ook zal de ophoging met zand ten behoeve van das nieuwe mogelijkheden bieden voor verblijfplaatsen van grote bosmuis in de toekomst. Rond het plangebied en in delen binnen het plangebied zelf, is voldoende overig geschikt leefgebied aanwezig om de aanwezige populatie te ondersteunen tijdens de periode dat het plangebied (deels) ongeschikt is.

5.12 Mogelijkheden werken middels gedragscode of (pre-)SMP

Er zijn geen gedragscodes of (pre-)SMP toepasbaar op deze werkzaamheden.

5.13 Algemene vogels

Het is in Nederland verboden in gebruik zijnde nesten, rustplaatsen of eieren van vogels, te beschadigen, te vernielen en te verstoren wanneer deze in gebruik genomen worden. Alle broedende vogels en hun nesten en belangrijke rustplaatsen zijn in Nederland dan ook strikt beschermd door de Omgevingswet. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met aanwezige broedende vogels of belangrijke rustplaatsen. Wanneer broedende vogels of belangrijke rustplaatsen aanwezig zijn, dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten de periode dat deze in gebruik zijn. Wanneer broedende of rustende vogels direct grenzend aan het plangebied aanwezig zijn, zal door een deskundige op het gebied van vogels moeten worden bepaald of de werkzaamheden in de kwetsbare periode kunnen worden uitgevoerd.

6 Toetsing vergunningscriteria

6.1 Andere bevredigende oplossingen

Wanneer een andere bevredigende oplossing voor handen is voor de realisatie van het voornemen die leidt tot het voorkomen van overtreding of een beperking van het effect op beschermde soorten, dient men te kiezen voor deze oplossing. Onderbouwt moet worden welke andere bevredigende oplossingen zijn overwogen en waarom de voorliggende oplossing de meest bevredigende oplossing is.

Het beoordelen van een “andere bevredigende oplossing” dient te gebeuren op vier onderdelen, namelijk:

- Een andere bevredigendere **locatie**;
- Een andere bevredigendere **inrichting** van de locatie;
- Een andere bevredigendere **werkwijze**;
- Een andere bevredigendere **planning**.

Locatie en inrichting

Een alternatieve locatie is niet mogelijk, het gaat hierbij om het herstel van een historische eendenkooi. De locaties en inrichting van de werkzaamheden binnen het plangebied zijn tevens goed overwogen. Zo is er besloten om enkel vangarm 3 te herstellen om de ecologische verstoring en/of aantasting tot een minimum te behouden. Het herstellen van vangarm 3 draagt bij aan het herstel van de cultuur-historische en educatieve waarde van de eendenkooi.

Werkwijze

Met een alternatieve werkwijze kan niet voorkomen worden dat de verblijfplaatsen in de te verwijderen ondergroei verloren gaan. De werkwijze die is verkozen is de werkwijze die het minst van het plangebied aantast en zo min mogelijk verstoring veroorzaakt. Zo hoeft er, door overweging in overleg, maar één vangarm volledig hersteld te worden, waardoor het bos en ook de grond zo min mogelijk worden verstoord. Ook wordt er vanuit verschillende inritten gewerkt, waardoor werktuigen en het materiaal altijd een zo klein mogelijke afstand hoeven af te leggen en de invloedsfeer van de werkzaamheden zeer beperkt blijft.

Planning

Met betrekking tot steenmarter, bunzing en grote bosmuis wordt het plangebied en het omliggend groen in naastgelegen percelen mogelijk jaarrond gebruikt. Met een alternatieve planning kan dus niet voorkomen worden dat de verblijfplaatsen ongestoord blijven. Er wordt in de planning van de werkzaamheden rekening gehouden met de meest kwetsbare periode van alle drie de soorten, zodat een negatief effect zoveel mogelijk wordt voorkomen en/of verzacht. De werkzaamheden zijn relatief kort van duur en het plangebied blijft na uitvoering geschikt voor alle drie de soorten.

6.2 Wettelijk belang

Voor dit project zal de vergunningsaanvraag ingediend worden onder het volgende in de wet genoemd belang: “in het kader van bestendig beheer of onderhoud landschappelijke kwaliteiten gebied;” (Wettelijke belangen art 8.74L, lid 1, onderdeel b Bkl).

Na de herinrichting van het terrein in 2005 door de Gemeente Lochem en Stichting Landschapsbeheer Gelderland is er door de opvolgende eigenaar minimaal onderhoud uitgevoerd. Achterstallig onderhoud, met name door bladinvall en vegetatieopslag, heeft geleid tot een afname van de zichtbaarheid van de eendenkooi, waardoor de oevers zijn begroeid en het perceel zijn cultuurhistorische waarde deels heeft verloren. Het doel van [REDACTED] is om de cultuurhistorische- en educatieve waarde van het perceel te herstellen, rekening houdend met de ecologische waarde van het gebied.

6.3 Waarborg staat van instandhouding

Steenmarter

Steenmarter heeft een uitgebreid territorium met meerdere rust- en verblijfplaatsen. Eventueel aanwezige individuen hebben veel uitwijkmogelijkheden op het perceel en het aangrenzende bos dat in bezit is van Staatsbosbeheer. Doordat de werkzaamheden van korte duur (een paar maanden tot een half jaar, mogelijk gefaseerd) en zeer lokaal zijn, kan door te werken buiten de kwetsbare periode van steenmarter (15 maart - 1 september) het verstoren van de soort tot een minimum worden beperkt. Door het verwijderen van de ondergroei rondom de poel en in de vangarmen, gaat er mogelijk één verblijfplaats verloren. Deze wordt echter gecompenseerd in de vorm van twee materhopen inclusief nestkast en aansluitende takkenril. Ook blijven grote delen van het plangebied geschikt gedurende de werkzaamheden, en ook na de werkzaamheden blijft het plangebied functioneel voor deze soort.

Door de permanente mitigatie en aanvullende maatregelen zal de staat van instandhouding van de steenmarter beschermd worden en zal de voorgenomen ingreep slechts een tijdelijk negatief effect hebben. Door de planning van de werkzaamheden aan te passen aan de kwetsbare periode van steenmarter en het plaatsen van permanente voorzieningen zal er in de toekomst een gunstig effect worden gecreëerd waar steenmarter van profiteert.

Bunzing

Bunzing heeft een uitgebreid territorium met meerdere rust- en verblijfplaatsen, en eventueel aanwezige individuen hebben veel uitwijkmogelijkheden op het perceel en het aangrenzende bos in bezit van Staatsbosbeheer. Doordat de werkzaamheden van korte duur (een paar maanden tot een half jaar, mogelijk gefaseerd) en zeer lokaal zijn, kan door te werken buiten de kwetsbare periode van bunzing (15 maart - 1 september) het verstoren van de soort tot een minimum worden beperkt. Door het verwijderen van de ondergroei rondom de poel en in de vangarmen, gaat er mogelijk één verblijfplaats verloren. Deze wordt echter gecompenseerd in de vorm van twee materhopen inclusief nestkast en aansluitende takkenril. Ook blijven grote delen van het plangebied geschikt gedurende de werkzaamheden en ook na de werkzaamheden blijft het plangebied functioneel voor deze soort.

Door de permanente mitigatie en aanvullende maatregelen zal de staat van instandhouding van bunzing beschermd worden en zal de voorgenomen ingreep slechts een tijdelijk negatief effect hebben. Door de planning van de werkzaamheden aan te passen aan de kwetsbare periode van bunzing en het plaatsen van permanente voorzieningen zal er in de toekomst een gunstig effect worden gecreëerd waar bunzing van profiteert.

Grote bosmuis

Doordat de werkzaamheden van korte duur (een paar maanden tot een half jaar, mogelijk gefaseerd) en zeer lokaal zijn, kan door zo veel mogelijk te werken buiten de kwetsbare periode van grote bosmuis (15 maart - 1 november) het verstoren van de soort tot een minimum worden beperkt. Er bestaat de kans dat door een hoge grondwaterstand of slechte weersomstandigheden niet alle werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden buiten de kwetsbare periode van grote bosmuis, echter zullen de werkzaamheden nooit langer dan een maand duren binnen deze kwetsbare periode. Ook blijven grote delen van het plangebied geschikt gedurende de werkzaamheden, en ook na de werkzaamheden blijft het plangebied functioneel voor deze soort. Grote bosmuis profiteert tevens van de takkenrillen welke aangelegd zullen worden en van de zandwal welke aangelegd zal worden voor das.

Door de permanente mitigatie en aanvullende maatregelen zal de staat van instandhouding van grote bosmuis beschermd worden en zal de voorgenomen ingreep slechts een tijdelijk negatief effect hebben. Door de planning van de werkzaamheden zo veel mogelijk aan te passen aan de kwetsbare periode van grote bosmuis en het plaatsen van permanente voorzieningen zal er in de toekomst een gunstig effect worden gecreëerd waar grote bosmuis van profiteert.

7 Aanvraag

7.1 Soorten van verbodsbepalingen

Een vergunning wordt aangevraagd voor onderstaande soort(en) en schadelijke handelingen, zie tabel 4:

Tabel 2 Soorten en schadelijke handelingen

Soort		Aangevraagde Schadelijke handelingen	
Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Artikel Ow	Omschrijving
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	Art. 11.54 lid 1 onder b	b) het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a;
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>		
Grote bosmuis	<i>Apodemus flavicollis</i>		

7.2 Vergunning periode

De omgevingsvergunning wordt aangevraagd voor de realisatiefase van het voorgenomen plan en de periode die benodigd is om de beoogde plannen te realiseren. Dit betreft de periode van 1 februari 2026 t/m 1 februari 2031.

7.3 Eerder verleende vergunning voornemen

Er zijn geen vergunningen verleend voor het voornemen.

Literatuur

- NIRP20240145 - Notitie Dassenburcht bij de Eendenkooi te Kring van Dorth. 16 april 2024. NatuurInclusief B.V., Borculo.
- NIRP20250148 - Quicksan beschermde soorten Ow Eendenkooi te Kring van Dorth. 16 april 2024. NatuurInclusief B.V., Borculo.
- NIRP20240191 - Notitie boomholte inspectie. 6 augustus 2024. NatuurInclusief B.V., Borculo.
- NIRP20240167 - Notitie herstelwerkzaamheden dassenburcht bij de Eendenkooi te Kring van Dorth. 13 juni 2025. NatuurInclusief B.V., Borculo.
- NIRP20250105 - Ecologische onderzoeken Eendenkooi te Kring van Dorth. 3 september 2025. NatuurInclusief B.V., Ruurlo.
- Stichting Landschapsbeheer Gelderland. Eendenkooi 't Schoolt - Werkplan voor (gedeeltelijk) herstel. Juli 2025. SLG, Rozendaal.
- BIJ12 (2024) Kennisdocument Kleine marterachtigen. BIJ12, Utrecht.
- BIJ12 (2024) Kennisdocument Das. BIJ12, Utrecht.
- Broekhuizen, S., Spoelstra, K et.al. 2016. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Naturalis Biodiversity Center, Leiden.

Soortinformatie:

- <http://zoogdiervereniging.nl/>
- <http://ravon.nl/>
- <http://sovon.nl/>
- <http://vlinderstichting.nl/>
- <http://BIJ12.nl/kennisdocumenten>

Bijlage 1 Wettelijk kader

Omgevingswet

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht. De Omgevingswet vervangt 26 wetten, waaronder de wet natuurbescherming. De bevoegdheid ligt grotendeels bij de provincies. Zij zijn verantwoordelijk voor de toetsing van werkzaamheden en activiteiten bij bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden (de gebiedsbeschermingsbepalingen) en dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid is het Rijk (Minister van LNV of Minister voor Natuur&Stikstof) bevoegd gezag.

De natuurbescherming onder de Omgevingswet is onder te verdelen in verschillende onderdelen: de bescherming van natuurgebieden en landschappen (Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland (NNN), bijzonder nationale natuurgebieden, bijzonder provinciale natuurgebieden, bijzonder provinciale landschappen), de bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Bescherming van natuurgebieden en landschappen

Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden in Nederland zijn onderdeel van een Europees netwerk aan natuurgebieden waar belangrijke flora & fauna en habitattypen duurzaam beschermd worden. Zij bestaan uit de verschillende Speciale Beschermingszones die moesten worden aangewezen vanwege de verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Al deze gebieden zijn belangrijk om de Europese biodiversiteit van soorten, habitats en leefgebieden te waarborgen. De in Nederland aangewezen Natura 2000-gebieden worden beschermd onder de Omgevingswet, voorheen onder de Wet natuurbescherming. In Nederland zijn er 162 natuurgebieden aangewezen als Natura 2000-gebieden. Voor ieder Natura 2000-gebied zijn er een instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor specifieke habitattypen en fauna in het aanwijzingsbesluit. De instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd in termen van behoud/uitbreiding van de omvang van het habitatype of leefgebied en behoud/verbetering van de kwaliteit van het habitatype of het leefgebied. Bij vogels is vaak ook een doelaantal opgenomen voor het aantal broedparen of aantal vogels (bij overwinterende soorten). Dit aantal zegt ook vooral iets over de benodigde draagkracht van het Natura 2000-gebied als broed- of rustgebied voor het doelaantal. Bij soorten is vaak ook een doelstelling voor de populatie opgenomen, in termen van behoud of uitbreiding. In het Natura 2000-beheerplan per Natura 2000-gebied (soms geclusterd, zoals het Natura 2000-beheerplan voor de Voordelta) worden de instandhoudingsdoelen in ruimte en tijd uitgewerkt. Deze vormt dan ook een belangrijk onderdeel van de toetsing van negatieve gevolgen op Natura 2000-gebieden. Zie voor een overzicht van alle Europese Natura 2000-gebieden de Natura 2000 viewer: <https://natura2000.eea.europa.eu/> Meer info over de doelstellingen per gebied, is te vinden op de website www.natura2000.nl.

Zodra een gebied is aangewezen, dient voor alle projecten die het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen (een significant gevolg) een omgevingsvergunning te worden aangevraagd. Plannen mogen alleen worden vastgesteld als er geen sprake is van een kans op een significant gevolg. Dit geldt niet alleen voor projecten of plannen binnen deze beschermde gebieden, maar ook voor ingrepen daarbuiten als deze een extern (negatief) effect hebben op de instandhoudingsdoelen. Om het effect van een project of plan in beeld te brengen, dient eerst een voortoets te worden uitgevoerd. Als een kans op een significant gevolg niet kan worden uitgesloten, is er met betrekking tot een project sprake van een 'Natura 2000-activiteit'.¹ Wat exact de gevolgen zijn en of een significant gevolg door mitigatie kan worden voorkomen, moet worden onderzocht in een Passende beoordeling (artikel 16.53c, eerste lid Ow). Als een significant gevolg niet kan worden voorkomen, dan dient een zogeheten 'ADC-toets' te worden uitgevoerd waarin in achtereenvolgende volgorde moet worden

¹ Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij artikel 1.1 Omgevingswet een: 'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'.

beoordeeld of er geen sprake is van een Alternatief, of er sprake is van een Dwingende reden van groot openbaar belang en of de significante gevolgen vooraf kunnen worden gecompenseerd (artikel 8.74b, lid 2 Bkl). Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een ‘vergunningsvrij geval’ (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). De vergunning kan en wordt alleen afgegeven als blijkt dat significante gevolgen door mitigatie kunnen worden voorkomen of als aan de ADC-criteria kan worden voldaan. Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit.

Een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd via [het DSO](#).² In de regel is de provincie of het Rijk (N&S) het bevoegd gezag indien een enkelvoudige aanvraag wordt ingediend voor een Natura 2000-activiteit. Bij een omgevingsvergunning voor meerdere type activiteiten (een meervoudige aanvraag) is de gemeente veelal het bevoegd gezag, afhankelijk van de aangevraagde type activiteiten.

Naast een vergunningplicht bij een kans op significante gevolgen, dient altijd rekening te worden gehouden met de specifieke zorgplicht voor Natura 2000-gebieden en bijzonder nationale natuurgebieden (artikel 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen, of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen.

Een stroomschema voor de toetsing van projecten en plannen aan de regels voor Natura 2000-gebieden is te vinden onder [deze link](#).³

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het doel van de NNN is om bij te dragen aan het behoud of herstel van de biodiversiteit die van nature in Nederland in het wild voorkomen.

Aanwijzing en begrenzing

De aanwijzing van het NNN is geregeld in de Omgevingsverordening. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten. Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Daarnaast heeft de provincie zelf de ruimte om te bepalen of zij ook potentiële natuurwaarden (en de daarvoor vereiste bodem- en watercondities) meenemen in de definiëring van de wezenlijke kenmerken en waarden (art. 7.7, 2e lid Bkl).

Beschermingsregime

² <https://omgevingswet.overheid.nl/home>

³ <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/Stroomschema-toetsing-gebiedsbescherming-Ow-1.pdf>

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, 2e lid Bkl, dat een instructie-regel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies:

“De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuur-netwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven.”

De daadwerkelijke mate van bescherming van de NNN hangt erg af van de uitwerking van de regels in de provinciale Omgevingsverordeningen. Een deel van de nieuwe Omgevingsverordeningen van provincies zijn (vooral nog) beleidsneutraal en komen overeen met het beschermingsregime conform het voormalige Barro ('nee, tenzij'-principe aan de hand van zogeheten ADC-criteria), een ander deel heeft echter de regels geconformeerd aan de regels in de Ow. Of nieuwe of gewijzigde Omgevingsverordeningen na het loslaten van een beleidsneutrale overgang een ander beschermingsregime zullen bevatten, zal de toekomst uitwijzen.

Meer informatie over de ligging van het NNN en het geldende natuurbeheerplan met de huidige staat en het ambitieniveau van het NNN, is te vinden op de [Informatiekaart Natuur](#).

Bijzondere natuurgebieden en landschappen

Het Rijk kan op basis van artikel 2.44, lid 2 Ow zogeheten bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen. De bijzondere nationale natuurgebieden kunnen worden aangewezen vooruitlopend op de aanwijzing of begrenzing als Natura 2000-gebied, bijvoorbeeld als het gaat om compensatie voor handelingen die leiden tot een significant gevolg of als het gaat om gebieden die nodig zijn om de doelstellingen van de Vogelrichtlijn of Habitatrichtlijn te bereiken (art. 3.63 Bkl). Daarnaast kan het Rijk ook bijzondere nationale natuurgebieden aanwijzen als de bescherming van het gebied nodig is voor de instandhouding of herstel van biotopen en leefgebieden van in Nederland van nature in het wild voorkomende soorten genoemd in bijlage I Vogelrichtlijn of Bijlage I, II, IV of V Habitatrichtlijn. In die gevallen bevat het aanwijzingsbesluit instandhoudingsdoelstellingen (art. 3.64 Bkl). Het ministerie van LNV heeft de taak zorg te dragen dat de maatregelen worden getroffen voor het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen van deze type natuurgebieden (art. 2.19, lid 5 Ow), tenzij Gedeputeerde Staten is aangewezen om deze taak uit te voeren (art. 2.18, lid 1, onder g, 2°, tweede streepje Ow). Voor de bescherming van bijzondere nationale natuurgebieden geldt, naast een mogelijke toegangsbeperking, de specifieke zorgplicht zoals genoemd in art. 11.6 Bal (zie hiervoor).

De provincies kunnen zogeheten bijzondere provinciale natuurgebieden of bijzondere provinciale landschappen aanwijzen (art. 2.44, lid 5 Ow). Niet iedere provincie hanteert dezelfde juridische bescherming. Sommige hanteren alleen een predicaat (voorbeeld: Midden-Delfland in Zuid-Holland), anderen hanteren een soort ADC-criteria ('nee, tenzij'-principe, voorbeeld: Overcingel in Drenthe) en daarmee juridische beschermingsregime naast NNN en Natura 2000. De vigerende regels staan in de provinciale Omgevingsverordeningen.

Bescherming van soorten

Een 'flora- en fauna-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een:

'activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten'

Anders dan bij een 'Natura 2000-activiteit', waarvan pas sprake is als een activiteit leidt tot een kans op significante gevolgen op beschermde Natura 2000-gebieden (zie hiervoor), is er al sprake van een 'flora- en fauna-activiteit' als het een mogelijk gevolg heeft voor één van nature in het wild levend dier of plant, ongeacht of deze soort beschermd is volgens de Omgevingswet. Doordat in de definitie wordt verwezen naar 'van nature' in het wild levende soorten, gaat de definitie niet op voor niet-van nature voorkomende soorten. Met andere woorden, de regels voor flora- en fauna-activiteiten gelden niet voor soorten die buiten het natuurlijk verspreidingsgebied voorkomen of exoten, tenzij specifiek vermeld.

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle ‘flora- en fauna-activiteiten’ die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft. Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat (Afdeling 1.3 Ow). Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. Met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht is voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal);
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben.

De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen.

Beschermingsregimes soorten

Er zijn in de basis van de Omgevingswet 3 soortenbeschermingsregimes van toepassing:

- § 11.2.2 Bal: omgevingsvergunning soorten conform de Vogelrichtlijn;
- § 11.2.3 Bal: omgevingsvergunning soorten conform de Habitatrichtlijn;
- § 11.2.4 Bal: omgevingsvergunning andere soorten volgens eigen Nederlandse regels.

De beschermingsregimes en bijbehorende verbodsbepalingen zijn hieronder nader toegelicht.

Beschermingsregime Vogelrichtlijn

Hieronder vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Schadelijke handelingen die niet mogen worden verricht zonder een geldige omgevingsvergunning (art. 11.37 Bal) zijn:

- a) het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl;
- b) het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
- c) het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- d) het opzettelijk storen van vogels onder a, als het storen van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort (artikel 11.37, lid 3 Bal);

De schadelijke handelingen met betrekking tot nesten en rustplaatsen hebben in de regel alleen betrekking op nesten en rustplaatsen die in gebruik zijn. Onder de bescherming van deze plaatsen worden ook de essentiële onderdelen van het leefgebied verstaan die nodig zijn om het nest of rustplaats ecologisch gezien te laten functioneren. De schadelijke handelingen gelden niet als de nesten en rustplaatsen niet meer in gebruik zijn. Voor enkele soorten die ieder jaar terug keren naar hetzelfde nest of van het nest afhankelijk zijn geldt dat deze jaarrond beschermd zijn. Welke soorten dit zijn, hangt af van de lijst vogels met jaarrond beschermde nesten die het betreffende bevoegd gezag hanteert. Een overzicht is te vinden in de [Lijst beschermde soorten](#).⁴

Onder bepaalde voorwaarden mogen de schadelijke handelingen wel uitgevoerd worden. Er is dan een omgevingsvergunning of vrijstelling nodig. Er zijn vrijstellingen vastgesteld per provinciale omgevingsverordening of ministeriële regeling. Daarnaast geldt er een vrijstelling als aantoonbaar wordt gewerkt conform een toepasbare en een door de Minister van LNV aangewezen gedragscode. Gelden er geen vrijstellingen, dan is een omgevingsvergunning nodig om schadelijke handelingen te mogen verrichten.

Een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd via het DSO. In de regel is de provincie of het Rijk (N&S) het bevoegd gezag indien een enkelvoudige aanvraag wordt ingediend voor een Flora- en fauna-activiteit. Bij een omgevingsvergunning voor meerdere type activiteiten (een meervoudige aanvraag) is de gemeente veelal het bevoegd gezag, afhankelijk van de aangevraagde type activiteiten.

Een omgevingsvergunning kan verkregen worden als er wordt voldaan aan de volgende criteria (art. 8.74j, lid 1 Bkl):

- a. er geen andere bevredigende oplossing dan het verrichten van de activiteit bestaat;
- b. de activiteit nodig is:
 - in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan; en
- c. als de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van deze soort.

Beschermingsregime Habitatrichtlijn

Soorten die staan in de Habitatrichtlijn bijlage IV, het Verdrag van Bern bijlage I en II en bijlage I van het Verdrag van Bonn. Schadelijke handelingen die niet mogen worden verricht zonder een geldige omgevingsvergunning (art. 11.46 Bal) zijn:

- a) het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn (art. 11.46, lid 3 Bal: niet inbegrepen vogels art. 1 Vrl);
- b) het opzettelijk verstoren van dieren als bedoeld onder a;
- c) het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren als bedoeld onder a;
- d) het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a; en
- e) het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b, bij de habitatrichtlijn of bijlage I bij het verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied.

⁴ Zie de Lijst beschermde soorten op de website van NatuurInclusief onder Kennisloket (natuurinclusief.nl/kennisloket/).

Belangrijke noot is dat onder de bescherming van voortplantings- en rustplaatsen ook de essentiële onderdelen van het leefgebied worden verstaan die nodig zijn om deze ecologisch gezien te laten functioneren.

Onder bepaalde voorwaarden mogen de schadelijke handelingen wel uitgevoerd worden. Er is dan een omgevingsvergunning of vrijstelling nodig. Er zijn vrijstellingen vastgesteld per provinciale omgevingsverordening of ministeriële regeling. Daarnaast geldt er een vrijstelling als aantoonbaar wordt gewerkt conform een toepasbare en een door de Minister van LNV aangewezen gedragscode. Gelden er geen vrijstellingen, dan is een omgevingsvergunning nodig om schadelijke handelingen te mogen verrichten.

Een omgevingsvergunning moet worden aangevraagd via het DSO. In de regel is de provincie of het Rijk (N&S) het bevoegd gezag indien een enkelvoudige aanvraag wordt ingediend voor een Flora- en fauna-activiteit. Bij een omgevingsvergunning voor meerdere type activiteiten (een meervoudige aanvraag) is de gemeente veelal het bevoegd gezag, afhankelijk van de aangevraagde type activiteiten.

Een omgevingsvergunning kan verkregen worden als er wordt voldaan aan de volgende criteria (art. 8.74k, lid 1 Bkl):

- a. er geen andere bevredigende oplossing voor het verrichten van de activiteit bestaat;
- b. de activiteit nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - voor het voorkomen van ernstige schade aan met name gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daarvoor benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, respectievelijk een beperkt bij de omgevingsvergunning vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben; en
- c. de activiteit geen afbreuk doet aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beschermingsregime andere beschermde soorten

Dit zijn de soorten die genoemd worden in de bijlage IX van het Bal. Onder dit beschermingsregime staan de schadelijke handelingen die niet mogen worden verricht zonder een geldige omgevingsvergunning (art. 11.54 Bal):

- a) het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX Bal, onder A;
- b) het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren als bedoeld onder a; en
- c) het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX Bal, onder B.

Voor deze soorten gelden in principe dezelfde vrijstellings- en vergunningscriteria als bij het beschermingsregime Habitatrichtlijn, maar zijn er een groot aantal aanvullende wettelijke belangen opgenomen om vrijstelling of vergunning te kunnen verlenen (artikel 8.74l, lid 1 Bkl). Provincies hebben de bevoegdheid om bij Omgevingsverordening vrijstelling te verlenen voor andere beschermde soorten. Er is dan geen sprake van een vergunningplicht voor werkzaamheden. Wel blijven de zorgplichten gelden. De vrijstelling verschilt per provincie

en geldt in het algemeen voornamelijk voor ruimtelijke ingrepen, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik.

De totale [Lijst beschermde soorten](#) is te vinden op de website van NatuurInclusief B.V.⁵

In hele specifieke gevallen zijn bepaalde handelingen bij wet uitgezonderd van de vergunningplicht voor het verrichten van schadelijke handelingen die hiervoor zijn genoemd. Deze gevallen zijn niet in dit beknopte overzicht opgenomen, voor zover niet relevant voor deze toetsing.

Bescherming van Houtopstanden

Bossen (houtopstanden) en bomenrijen die buiten de bebouwde kom staan, zijn in principe beschermd volgens de regels in de Omgevingswet. Het doel van de regels is om het oppervlak bosareaal en bepaalde bomenrijen in stand te houden door een meldplicht van het voornemen tot kap en een herplantplicht. De meldplicht is bedoeld om, indien nodig, belangrijke boskernen te beschermen door een (tijdelijke) kapverbod. De herplantplicht moet zorg dragen dat het areaal of het aantal bomen dat is gekapt, wordt behouden door herplant op de plek waar de bomen zijn gekapt. De bescherming van houtopstanden heeft betrekking op alle houtopstanden vanaf 10 are, en op rijbeplanting van meer dan 20 bomen. Als er sprake is van het geheel óf gedeeltelijk kappen van een houtopstand vanaf 10 are of een bomenrij van meer dan 20 bomen, zijn de regels voor de meldplicht en herplantplicht van toepassing. Dit betekent dat ook als een kleiner oppervlak dan 10 are uit een houtopstand vanaf 10 are groot of als er maar 1 boom wordt gekapt in een bomenrij van meer dan 20 bomen, de meldplicht en herplantplicht geldt. Bepalend voor het toepassen van de regels is daarmee de grootte of lengte van een houtopstand of bomenrij. Dit geldt voor beplantingen buiten de zogeheten 'bebouwingscontour houtkap (zie daarvoor het Omgevingsplan van de betreffende gemeente). Binnen de bebouwingscontour houtkap gelden alleen de plaatselijke regels van de gemeente in het Omgevingsplan.⁶ Op de meldplicht en herplantplicht zijn wel diverse uitzonderingen in de Ow opgenomen, ook zijn er diverse mogelijkheden om van de meldplicht en herplantplicht af te wijken.

Anders dan bij beschermde gebieden en soorten kent de Omgevingswet geen specifieke term voor een activiteit waarbij een houtopstand wordt gekapt. De regels voor de bescherming van houtopstanden en bomenrijen staan opgenomen in Afdeling 11.3 Bal. De regels gelden niet voor:

- Houtopstanden kleiner dan 10 are;
- Bomenrijen bestaande uit 20 bomen of minder;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Bomen of struiken voor de teelt van vruchten of noten;
- Windschermen om boomgaarden;
- Kerstbomen niet ouder dan 20 jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen of eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Dunningen;
- Beplantingen van populieren, wilgen, essen of elzen voor productie van biomassa, die tenminste eens in de 10 jaar worden geoogst, bestaan uit minstens 10.000 stoven/ha/be-plantingseenheid en die zijn aangelegd na 1 januari 2013.

De bebouwingscontour houtkap moet worden aangewezen in een omgevingsplan (art. 5.165b Bkl) en is daarin terug te vinden (of een voorloper daarvan, bijv. de bebouwde kom Wet natuurbescherming of bebouwde kom Boswet).

⁵ <https://www.natuurinclusief.nl/kennisloket/>

⁶ Voorheen de Algemene Plaatselijke Verordening, of: APV. Overigens moet worden gezegd dat de plaatselijke regels in het Omgevingsplan ook kunnen gaan over het vellen van houtopstanden of bomen buiten de bebouwingscontour houtkap, bijvoorbeeld met als doel het behoud van cultureel erfgoed, veiligheid, of de gevallen die zijn uitgezonderd van de rijksregels in het Bal.

Specifieke zorgplicht houtopstanden

Nieuw ten opzichte van de Wnb is de specifieke zorgplicht in het Bal (art. 11.116 Bal) die geldt voor het vellen van houtopstanden, het herbeplanten van grond of nadat een houtopstand op een andere manier teniet is gegaan. Zoals hiervoor aangegeven komt de specifieke zorgplicht in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat. De specifieke zorgplicht voor vellings- en herbeplantingsactiviteiten en handel in en bezit van hout, stelt dat als zo'n activiteit nadelige gevolgen heeft voor de oogmerken voor de regels voor deze activiteiten (art. 11.112 Bal), degene die deze verricht verplicht is om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken of achterwege te laten. De oogmerken zoals hiervoor aangegeven zijn de doelstellingen voor de regels over het vellen en herbeplanten van houtopstanden. Deze doelstellingen zijn natuurbescherming, de instandhouding van het bosareaal en het beschermen van landschappelijke waarden. In tegenstelling tot de specifieke zorgplicht met betrekking tot gebieden en soorten, is de specifieke zorgplicht in art. 11.116 Bal niet nader uitgewerkt. Wel is ook deze specifieke zorgplichtbepaling zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk handhaafbaar. Zo kan er bijvoorbeeld beter worden gehandhaafd tegen illegale kap. Om aantoonbaar aan de specifieke zorgplicht te hebben voldaan, is het raadzaam dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een rapportage wordt vastgelegd.

Meldplicht en herplantplicht

In het Bal staan de regels voor het vellen en herplant van een houtopstand. Het is verboden om zonder een melding een houtopstand te vellen. De velling moet ten minste 4 weken tot maximaal 1 jaar vooraf worden gemeld (art. 11.126 Bal). Middels een maatwerkvoorschrift in een Omgevingsverordening kan GS een kapverbod opleggen voor de bescherming van bijzondere natuur- of landschappelijke waarden, voor ten hoogste 5 jaar (art. 11.128 Bal).

Als een houtopstand geheel of gedeeltelijk is geveld, dan geldt een herplantplicht. De opstand moet dan binnen 3 jaar op dezelfde grond op bosbouwkundige wijze worden herbeplant (art. 11.129 Bal). Als de herbeplanting binnen 3 jaar niet is aangeslagen, wordt deze vervangen.

Uitzonderingen of afwijkingen melding- en herplantplicht

De provincie heeft de bevoegdheid om maatwerkvoorschriften op te stellen over de melding- en herplantplicht (art. 11.119 Bal). Op die wijze kan de provincie een vergunning verlenen van deze plichten, zodat kan worden afgeweken van de melding- of herplantplicht waaronder bijvoorbeeld de termijnen voor een melding of herbeplanting. Met een maatwerkvoorschrift kan de provincie ook herbeplanting op andere grond toestaan als de herbeplanting voldoet aan de eisen in de Omgevingsverordening, voor zover de provincie bevoegd gezag is, of als wordt voldaan aan de eisen in art. 11.130, onder b, voor zover de Minister voor N&S bevoegd gezag is. De meldplicht en herplantplicht geldt niet voor het periodiek vellen van griend- of hakhout (art. 11.126, lid 2 en art. 11.129, lid 1 Bal). Verder gelden een aantal uitzonderingen van de meld- en herplantplicht (art. 11.131 Bal) voor vellingen:

- in het kader van instandhoudings- of passende maatregelen om de Natura 2000-doelstellingen te kunnen bereiken;
- ter uitvoering van via een maatwerkvoorschrift of maatwerkregel verplichte preventieve of herstelmaatregelen voor het bereiken van de Natura 2000-doelstellingen;
- ter uitvoering van via een maatwerkvoorschrift verbonden aan een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit of flora- en fauna-activiteit;
- ter uitvoering van regels gesteld in een ministeriele regeling of omgevingsverordening;
- voor de aanleg en onderhoud van brandgangen;
- uitgevoerd conform een bij ministeriele regeling aangewezen gedragscode;
- in het kader van Natura 2000-activiteiten of flora- en fauna-activiteiten van nationaal belang en voldoet aan de eisen in art. 11.131, lid 1, onder e Bal.

Een gedragscode moet voldoen aan de eisen die zijn opgenomen in art. 11.131, lid 2 Bal, en waarborgt dat er geen afbreuk wordt gedaan aan bijzondere natuurwaarden of landschappelijke waarden, de houtopstanden

geen deel uitmaken van een boskern, de herbeplanting op een bosbouwkundige manier plaatsvindt, op een grond die ten minste dezelfde kwaliteit heeft en ten minste een gelijk oppervlak heeft.

Bevoegd gezag

De Gedeputeerde Staten is het bevoegd gezag voor het vellen en beheren van houtopstanden (art. 11.113 Bal), tenzij het gaat om activiteiten van nationaal belang. Dan is de Minister voor N&S het bevoegd gezag (art. 11.114 Bal).

Meer informatie

Voor de van toepassing zijnde lokale uitgewerkte regels en maatwerk (bijv. voor de geldende bebouwingscontouren houtkap), wordt verwezen naar het [DSO](#) en de [Informatiekaart Natuur](#).

Voor een mogelijk beeld van de natuurwaarde of landschappelijke waarde van een houtopstand of bomenrij, kan onder meer de gemeentelijke Omgevingsvisie worden geraadpleegd of bijvoorbeeld de digitale kaart [Groen Erfgoed](#) of de [Erfgoedatlas](#).